

MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

No5

2026
MAY

Milliy nashrlar

OAK: <https://oak.uz/pages/4802>

05.00.00 – Texnika fanlari

08.00.00 – Iqtisodiyot fanlar

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB™
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

OpenAIRE

ROAD

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

BASE

Crossref

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

ISSN: 3060-463X

РЭУ.РФ
РОССИЙСКИЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ Г.В. ПЛЕХАНОВА
ТАШКЕНТСКИЙ ФИЛИАЛ

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Elektron nashr, 2026-yil, may.

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afforovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalendar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Ilxamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

Yusupov Maxamadamin Abduxamidovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor

Kalonova Moxigul Baxritdinovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor.

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Norboyev Odil Abrayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Pardaev Umidjon Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich, Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc)

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
- 05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
- 05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
- 05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
- 05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
- 05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
- 05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
- 05.01.07 – Matematik modellash
- 05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
- 05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
- 05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
- 05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
- 05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
- 05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
- 05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
- 05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
- 05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
- 05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
- 05.08.06 – "G'ildirakli va gusenisali mashinalar va ularni ishlatish" (texnika fanlari)
- 05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
- 05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
- 10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
- 10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
- 08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 – Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 – Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 – Marketing
- 08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 – Menejment
- 08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK

Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA

АДАПТИВНОЕ БИЗНЕС-ПЛАНИРОВАНИЕ КАК ИНСТРУМЕНТ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ.....	10
Шарипов Конгратбай Аvezимбетович, Исматуллаев Темур Равшан угли STERJEN KO'NDALANG KESIM YUZASI ELLIPS SHAKLIDAGI TRANSFORMATORNING QISQA TUTASHUV PAYTIDAGI MEKANIK ZO'RIQISHGA CHIDAMLILIGI	18
Bekishev Allabergen Yergashevich, Yakubova Dilfuza Kuanishovna, Saidova Nozima Akkulovna ВЛИЯНИЕ ДЕМОГРАФИЧЕСКОЙ ДИНАМИКИ НА РАЗВИТИЕ СФЕРЫ УСЛУГ: ЭКОНОМЕТРИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ РЕГИОНОВ УЗБЕКИСТАНА.....	26
Мусаева Шоира Азимовна, Муйинжонов Хусейн Алишеревич МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ ЦИФРОВИЗАЦИИ ЭНЕРГЕТИЧЕСКИХ КОМПАНИЙ И ВОЗМОЖНОСТИ ЕГО АДАПТАЦИИ В УЗБЕКИСТАНА	35
Габбарова Ильмира Володиевна BALAND BINOLAR FASADLARINI PARDOZLASH TEXNOLOGIYALARINI EKSPLOATATSION ISHONCHLILIK VA XIZMAT MUDDATINI UZAYTIRISH ASOSIDA OPTIMALLASHTIRISH.....	41
Amirov Shavkat Rahmatullayevich ИНТЕГРАЛЬНАЯ ОЦЕНКА УСТОЙЧИВОГО ЦИФРОВОГО РАЗВИТИЯ ТУРИЗМА И ЭФФЕКТИВНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ТУРИСТСКОГО ПОТЕНЦИАЛА БУХАРСКОЙ ОБЛАСТИ	48
Усманова Азиза Баходировна PEREGONDAGI HARAKATNI BOSHQARISH TIZIMLARINI MIKROPROTSESSORLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRILGAN TUZILMAVIY SXEMASINI ISHLAB CHIQISH.....	53
Xujamkulov Eldor G'ayratjon o'g'li INVESTITSIYALAR HAJMINI OSHIRISHGA QARATILGAN CHORA-TADBIRLAR VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	62
Alimova Dilafrō'z Tohir qizii HUDUDLAR KESIMIDA AHOLI O'SISHINING BANDLIK DARAJASIGA TA'SIRINI EKONOMETRIK BAHOLASH (O'ZBEKISTON MISOLIDA)	68
Xusniddinova Gulnoza Ulug'bek qizi QUYOSH FOTOELEKTRIK PANELLARI SAMARADORLIGIGA ATROF-MUHIT OMILLARI VA CHAGLANISHNING TA'SIRI HAMDA ULARNI KAMAYTIRISHGA QARATILGAN INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR	67
Botirov Bozorbek, Iskandarova Charos, Avazov Jonibek, Sultonov Abror O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI QISHLOQ XO'JALIGINI RIVOJLANTIRISHNING HOZIRGI HOLATI TAHLILI	74
Rajapov Xayrulla Bekdurdyevich, Sharipova Lobar Umrbek qizi INTERPOLATSION TIKLASH ALGORITMLARINING OCR ANIQLIGIGA TA'SIRINI BAHOLASH.....	82
Aliyev Nodirbek Hamidullo o'g'li IKORXONALARDA KORPORATIV BOSHQARUVNI TAKOMILLASHTIRISHNING ZAMONAVIY YONDASHUVLARI VA INSTITUTSIONAL OMILLARI.....	89
Muxtorova Shaxlo Farxodovna O'ZBEKISTONDA QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARINING RIVOJLANISH ISTIQBOLLARINI EKONOMETRIK PROGNOZLASH.....	101
Qo'ziboyev Behzod Hamidovich KPI-BASED PERFORMANCE MANAGEMENT AND ITS IMPACT ON EMPLOYEE PRODUCTIVITY	106
Sultanova Kamila Mukhtorali kizi SANOAT KORXONALARI IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA MARKETING VOSITALARIDAN FOYDALANISH AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH	111
Tursunxo'jayev Sardor Jamoliddin o'g'li	

MHXS STANDARTLARIGA O'TISH: KORXONALAR UCHUN AMALIY MUAMMOLAR VA YECHIMLAR	117
Eshniyazova Yulduz Yuldashbayevna	
TURMUSH FAROVONLIGINI BAHOLASHNING KO'P O'LCHOVLI USULLARI VA MEZONLARI	123
Turdikulova Moxira Maxmasharifovna	
KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISHNING MOLIVAVIY-IQTISODIY IMPERATIVLARI	127
Kaxorova Zamira Safaraliyevna	
YENGIL SANOAT KORXONALARIDA RO'Y BERISHI MUMKIN BO'LGAN BAXTSIZ HODISALAR VA UNI BARTARAF ETISH CHORA-TADBIRLARI	132
Dehqonov Oyatillo Mansurbek o'g'li, Abduraxmanov Abdurashid Ataxanovich	
VTULKA DETALINI ISHLAB CHIQUARISHDA SHTAMPLASH TEXNOLOGIK JARAYONINI ISHLAB CHIQUISH...	143
Abdullayev Fatxulla, Xasanov Kamoliddin, Yolg'ashova Madina, Jo'rayev Muhiddin	
JAHON MOLIVAVIY TIZIMINING TRANSFORMATSIYASI.....	147
Qobilova Nodira Qayumjon qizi, Normurodov X.E.	
KORXONALARDA "TEJAMKOR ISHLAB CHIQUARISH" KONSEPSIYASIDAN FOYDALANISHNING XORIJ TAJIRIBASI	151
Mamasoliyev G'ayratbek Maxamadyusupovich	
HUDUDYIY BARQARORLIKNI TA'MINLASHDA MAHSULOT EKSPORTINI DIVERSIFIKATSIYALASH YO'LLARI	156
Mamadjanova Tuyg'unoy Axmadjanovna	
PAXTA-TO'QIMACHILIK KLASSTERLARIDA ISHLAB CHIQUARISHNI DIVERSIFIKATSIYA QILISH ASOSIDA YUQORI QO'SHILGAN QIYMATLI MAHSULOTLAR ULUSHINI KENGAYTIRISH	161
Yusupova Feruza Yo'ldoshevna	
AHOLINING MOLIVAVIY SAVODXONLIGINI OSHIRISHDA MIKROLOYIHALARNING O'RNI	166
Irgashev Anvar Farxodovich	
XALQARO KOMPANIYALARDA INNOVATSION BOSHQARUV TIZIMLARINI RIVOJLANTIRISH STRATEGIYALARI.....	173
Raxmankulov Sherzod Shokirovich	
ИССЛЕДОВАНИЕ ПРОЦЕССА ДЕГРАДАЦИИ КОМПОНЕНТОВ ФОТОЭЛЕКТРИЧЕСКИХ МОДУЛЕЙ В ЗАВИСИМОСТИ ОТ КЛИМАТИЧЕСКИХ ФАКТОРОВ: ЛИТЕРАТУРНЫЙ ОБЗОР	178
Дыскин Валерий Григорьевич, Курбанов Юнус Муртаза угли, Жубаназаров Ринат Шапагат Улы	
RIVOJLANGAN DAVLATLARDA CHIQUINDILARNI QAYTA ISHLASH TIZIMINING INSTITUTSIONAL ASOSLARI	184
O'tbosarov Abrorbek Adxamjon o'g'li	
DAVLAT ORGANLARI VA TASHKILOTLARI ICHKI AUDITORLARINING PROFESSIONAL AXLOQ QOIDALARINI ISHLAB CHIQUISH.....	189
Xamidova Zarifa Urol qizi	
AUDIT JARAYONIDA DALIL OLISH VA UNING MUAMMOLARI	196
Ro'zmetov Mansur	
O'ZBEKISTONDA IJTIMOYIY TURIZMNI QO'LLAB-QUVVATLASH MEXANIZMI VA ULARNING SAMARADORLIGI.....	200
Shaydulova Marjona Alisher qizi	
KORXONALARNING MOLIVAVIY HOLATINI IFODALOVCHI KO'RSATKICHLAR VA ULARNING MOLIVAVIY TAHLILI AHAMIYATI.....	205
Rizoyev Farrux Hikmatilloevich	
NAMANGAN VILOYATIDA KICHIK SANOAT ZONALARIDA IQTISODIY SALOHİYATNI TAKOMILLASHTIRISH VA RIVOJLANTIRISH MASALALARI.....	210
Turaboev Ibroxim Ismoil o'g'li	
ISSIQLIK TEXNIKASIDA IKKILAMCHI BUG'DAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH	215
Komilova Nodira Abdirahmon qizi	

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛЕНИЯ В КОМПАНИЯХ С ГОСУДАРСТВЕННЫМ УЧАСТИЕМ В УСЛОВИЯХ ЭКОНОМИЧЕСКИХ РЕФОРМ	225
Юсупов Зойиржон Ровшан угли, Жумаев Улуғбек Нодирбекович	
ЦИФРОВАЯ ТРАНСФОРМАЦИЯ УПРАВЛЕНИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬЮ КОМПАНИЙ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛЬНЫХ ЛОГИСТИЧЕСКИХ ИЗМЕНЕНИЙ	231
Тожалиев Шохрух Талип ўғли	
GAMES ARE A POWERFUL TOOL FOR IMPROVING LANGUAGE LEARNING	236
Kulakhmedova Gulnora Abdurahimovna	
O'ZBEKISTONDA TIJORAT BANKLARINING INNOVATSION XIZMATLARI ORQALI KAMBAG'ALLIKNI KAMAYTIRISH	241
Azlarova Aziza Axrorovna	
AVTOMOBIL SANOATIDA MAHALLIYLASHTIRISH JARAYONLARINI BOSHQARISH VA RISKLARNI KAMAYTIRISH MEXANIZMLARI	248
Marufxanov Davron Hasanovich	
O'ZBEKISTONDA KICHIK BIZNES VA YOSHLAR TADBIRKORLIGINI RIVOJLANTIRISHNING YANGI IMKONIYATLARI: 2026-YIL ISLOHOTLARI VA ISTIQBOLLARI	255
Isakjanova Saboxat Muhamedovna	
MINTAQA IQTISODIYOTI VA SANOATNING RIVOJLANISHI O'RTASIDAGI O'ZARO BOG'LIQLIKNING NAZARIY YONDASHUVLARI	263
Jalolova Muazzamxon Akbarjonovna	
DINAMIK NARX SHAKLLANTIRISHNI JORIY ETISHDA ASOSIY MUAMMOLAR VA ULARNI HAL ETISH YO'LLARI	268
Anvar Deberdiyev	
RAQAMLI XIZMATLARNING O'ZBEKISTON TASHQI SAVDO BALANSIDAGI O'RNI	272
Latipova Shaxnoza Maxmudovna, Normurodova Zuhra Orzimurod qizi	
TURISTIK KORXONALAR INNOVATSION FAOLIYATINI MOLİYALASHTIRISH SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING METODOLOGIK ASOSLARI	278
Ruzibayeva Nargiza Xakimovna	
IQTISODIY TIZIMDA TADBIRKORLIK VA TADBIRKORLIK QOBILIYATIGA YANGICHA YONDASHUV	283
Tadjiev Bexzod Umidjanovich	
OTMNI MOLİYAVIY TA'MINLASHNING INNOVATSION MOLİYAVIY MODELARI	290
Tuxliyev Bozor Karimovich	
TOG'-KON SANOATI KORXONALARIDA TEXNOLOGIK TIZIMLARNI RIVOJLANTIRISHNING KONSEPTUAL ASOSLARI	293
Abirova Nargizabonu	
TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI FAOLIYATIDA INNOVATSION LOYIHALARNI MOLİYALASHTIRISHNI SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	298
Ro'ziyeva Maftuna Yusufvna	
OMMAVIY AXBOROT VOSITALARI KORXONALARINING MOLİYAVIY BARQARORLIGINI BAHOLASHDA IQTISODIY KO'RSATKICHLAR DINAMIKASINING EMPIRIK TAHLILI	303
Sharipova Shahlo Istamovna	
METROLOGIYANING ILMIY-METODIK ASOSLARI VA UNING ZAMONAVIY RIVOJLANISH TENDENSIYALARI	308
Maxmudov Dostonbek Soyibjon o'g'li	
SANOAT KORXONALARIGA KIRITILGAN INVESTITSİYALAR SAMARADORLIGINING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI	312
Mirzakulova Risolat Musurmankulovna	
O'ZBEKISTONDA RAQAMLI DAVLAT BOSHQARUVI TIZIMINI RIVOJLANTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	317
Ibragimova Saodat, Mirhamidova Dilorom, Shagaipova Gulchehra	

OLIY TA'LIM BITIRUVCHILARI SONINING JISMONIY SHAXSLAR DAROMAD SOLIG'IGA TA'SIRI VA INSON KAPITALI ORQALI IJTIMOIIY XARAJATLARNI BOSHQARISH.....	323
Primova Nigora Ikrom qizi	
GLOBAL BIZNESDA INNOVATSIYALARNING ROLI: YANGI TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISHGA STRATEGIK YONDASHUVLAR	331
Raxmankulov Sherzod Shokirovich	
ELEKTRON TIJORAT BILAN SHUG'ULLANUVCHI KORXONALARDA MIJOZLAR QONIQLASH DARAJASI..	337
Aripov Ulug'bek Bahodirovich	
KICHIK BIZNESDA INVESTITSIYA SAMARADORLIGINI BAHOLASH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	341
Xakimov Akbar Anvarovich	
FOTOELEKTRIK TIZIM SAMARADORLIGIGA HARORAT, SOYALANISH VA DEGRADATSIYA OMILLARINING TA'SIRI.....	344
Majidova Maxliyo A'zam qizi	
ISSIQLIK TEXNIKASIDA IKKILAMCHI BUG'DAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH	354
Komilova Nodira Abdirahmon qizi	
STUDY OF THE INFLUENCE OF MEMBRANE REACTOR ON METHANE CONVERSION WITH WATER VAPOR AND CARBON OXIDE (IV).....	362
Umida Shabarova, Sugdiyana Abdurasulova	
ESG MANAGEMENT IN COMMERCIAL BANKS OF UZBEKISTAN: EVALUATION PRACTICES, KEY DETERMINANTS, AND STRATEGIC PRIORITIES.....	367
Sanemkhan Abdullaeva	
UMUMIY O'RTA TA'LIM MUASSASALARIDA BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA STRATEGIK MENEJMENTNING O'RNI VA AHAMIYATI	375
Boymirzayev Doniyorbek Anvarjon o'g'li	
PEDAGOGIK MAHORATNI OSHIRISHDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARINI QO'LLASH ORQALI TA'LIM JARAYONINI TAKOMILLASHTIRADIGAN PLATFORMA ISHLAB CHIQLASH	379
Salomov Shokirjon, Boboyev Shavkat, Normamatov Xayriddin	
ПОВЫШЕНИЕ ОГНЕСТОЙКОСТИ МАТЕРИАЛОВ НА ОСНОВЕ ВТОРИЧНОГО ПОЛИЭТИЛЕНА.....	386
Назаров Феруз, Назаров Фарход, Ахмедова Фазилат, Элмуродов Элгез, Янгибоев Асадбек	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA INNOVATSION JARAYONLARNI JADALLASHTIRISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	391
Berdiyev Jasur Qo'ldoshevich, Rasulov Akmal Xurshid o'g'li	
EKSPORT VA IMPORTDA TRANSPORT LOGISTIKASINING AHAMIYATI.....	397
Yodgorova Shaxnoza Xayridinovna, Bazarova Sevinch Salim qizi	
MADANIY MEROS OBYEKTLARINING TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDAGI STRATEGIK AHAMIYATI	403
Kuymuratova Matlubaxon Abdimanabovna	
EKSPORT VA IMPORTDA TRANSPORT LOGISTIKASINING AHAMIYATI.....	407
Yodgorova Shaxnoza Xayridinovna, Bazarova Sevinch Salim qizi	
XORAZM VILOYATINING IQTISODIY SALOHİYATI VA TRANSPORT INFRATUZILMASINING TARKIBI HAMDA JORIY HOLATI	411
Karimova Shaxnoza O'ktamovna	
TURISTIK KORXONALAR INNOVATSION FAOLIYATINI MOLİYALASHTIRISH SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING METODOLOGIK ASOSLARI.....	418
Ruzibayeva Nargiza Xakimovna	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA QISHLOQ JOYLARIDA TURIZM XIZMATLARI INFRATUZILMALARINI RIVOJLANTIRISH	423
Xalimov Shaxboz Xalimovich	
AKTIVLAR QADRSIZLANISHI XARAJATLARINING MOLİYAVIY VA SOLIQ HISOBOTLARIGA TA'SIRI.....	427
Jarimbetov Ajiniyaz Kurbanbaevich	

MUHANDISLIK GEOMETRIYASI VA KOMPYUTER GRAFIKASI FANLARINI O'QITISHDA MULTIMEDIA VA INTERAKTIV TEXNOLOGIYALARNING TA'LIM NATIJALARIGA TA'SIRI: AUDIO VA VIDEOTEKNOLOGIYALAR IXTISOSLIGI MISOLIDA EMPIRIK TADQIQOT.....	430
Utkirova Mamura Faxriddin qizi	
HUDUDIY TADBIRKORLIK TIZIMIDA INVESTITSION RESURLAR SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING INSTITUTSIONAL VA EKONOMETRIK YONDASHUVLARI.....	436
Isakov Axmadali Esanbayevich	
MINTAQAVIY OZIQ-OVQAT SANOATI KORXONALARINING INNOVATSION RIVOJLANISHIGA INVESTITSION RESURLARNING TA'SIRINI EKONOMETRIK BAHOLASH	444
Abdunabiyev Sirojiddin G'anijon o'g'li	
XABAR ALMASHISHGA ASOSLANGAN MARKETINGDA ISTE'MOLCHILARNING SHAXSIY HAYOTINI KUTILMALARI.....	452
Raxmatova Sitora Shuxratjon qizi	
DAVLAT ISHTIROKIDAGI KORXONALARNI OPTIMALLASHTIRISH VA SOG'LOM RAQOBAT MUHITINI SHAKLLANTIRISH: XORIJIY Tajribalar asosida O'zbekiston Respublikasi Davlat Sektorini INSTITUTSIONAL ISLOH QILISHNING QIYOSIY TAHLILI.....	461
Sharapov Umidjon Shavkatovich	
ZAMONAVIY SERVIS KOMPANIYALAR TANNARXINI ANIQLASHNING DOLZARB YO'NALISHLARI	471
Berdiyeva Dilfuza Axatovna	
NAVOIY VILOYATINING TURISTIK OBYEKTlARI VA ULARDAN SAMARALI FOYDALANISH ORQALI REKREATSION TURIZMNI RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARI TAHLILI	477
Turayev Abduvoxid Kuldashovich	
INVESTITSIYALAR HAJMINI OSHIRISHGA QARATILGAN CHORA-TADBIRLAR VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	483
Alimova Dilafr'o'z Tohir qizi	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA TADBIRKORLIKNI RAG'BATLANTIRISH MEXANIZMLARI	488
Suvonov Ibrohim Izbosarovich	
QORAKO'L TERI JINGALAKLARINING TAKRORLANMAS KO'RINISHI VA XUSUSIYATLARI.....	492
Hakimova Sh.Q., Azimov J.Sh., Farmonov F.F.	
YOSH TADBIRKORLARNING STARTAP LOYIHALARINI MOLIYALASHTIRISH MEXANIZMLARI	497
Koriev Orif Azizovich	
HUDUDLARDA OLIY TA'LIM VA MEHNAT BOZORI INTEGRATSIYASI YO'NALISHLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	502
Berdiyev Jasur Qo'ldoshevich, Karimov Chuxmor Abdirashidovich	
SUG'URTA KOMPANIYALARINING MOLIYAVIY HOLATI VA MOLIYAVIY NATIJALARI TAHLILI.....	507
Alimov Baxodir Batirovich	
TIJORAT BANKLARIDA KREDIT PORTFELI SIFATINI OSHIRISHNING IQTISODIY TAHLILI	513
Turg'unov Nodirbek Muminjanovich	
TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA INNOVATSION MOLIYALASHTIRISH MEXANIZMLARINING ROLI	516
Xodjimatom Maksudbek Ubaydullayevich	
MINTAQATURIZM INDUSTRIYASINING IQTISODIY RIVOJLANISHI VA BOSHQARUV FAOLIYATLARI TAHLILI	520
Berdiyev Jasur Qo'ldoshevich, Ruziqulov Aziz Tuxtayevich	
TIJORAT BANKLARIDA FINTECH TEXNOLOGIYALARINI JORIY ETISH ORQALI MOLIYAVIY INKLYUZIVLIKNI TA'MINLASH: NAZARIY YONDASHUV VA ISTIQBOLLAR.....	526
Nazarova Shohista Tolmas qizi	
METALLARGA BOSIM OSTIDA ISHLOV BERISH JARAYONLARINI RAQAMLI MODELLASHTIRISHNING ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARI	531
Xasanov Kamoliddin Akmal o'g'li, Abdullayev Fatxulla Sagdullayevich, Diyorov Salohiddin Farhod o'g'li, Jalolov Jafar Jamol o'g'li	

XO'JALIK YURITUVCHI SUBYEKTLARDA PUL MABLAG'LARI HISOBINI MHHS ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH: USLUBIY VA AMALIY YONDASHUVLAR	537
Umurzakov Dilshodbek Xakimovich TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINI YASHIRIN IQTISODIYOTNI AMALGA OSHIRISHGA UNDOVCHI OMILLAR.....	543
Bobojonov Azimjon Akmal o'g'li MINTAQANING INVESTITSION SALOHİYATINI BAHOLASHNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI.....	548
Maxmudov Jasurbek Ergashevich BUXORO TARIXIY MARKAZIDAGI MUZEY OBYEKTINING SIG'IM TAHLILI: FAYZULLA XO'JAYEV UY-MUZEYI TAJRIBASIDA.....	553
Odilova Muattar Akram qizi, Qilichov Muhriddin Husniddin o'g'li MAMLAKATIMIZDA KICHIK TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINING INNOVATSION FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHDA MOLİYAVIY VOSITALARDAN FOYDALANISHNING USTUVORLIKLARI.....	560
Turdiyeva Muqaddas Umarovna МОДЕЛЬ ЦИФРОВОГО ОБЪЕКТА ДЛЯ АНАЛИЗА КОМПЛЕКСНЫХ ЦИФРОВЫХ ИНФОРМАЦИОННЫХ ОБЪЕКТОВ.....	565
Гулямов Шухрат, Шамсутдинова Винера, Караханова Алсу, Зайниддинова Зебинисо TIJORAT BANKLARINING INVESTITSION JOZIBADORLIGINI OSHIRISHNING MOLİYAVIY MEXANIZMLARI	571
Yuldoshov Otabek Jovli o'g'li TIJORAT BANKLARINING XALQARO KAPITAL BOZORLARIGA INTEGRATSIYASI VA INVESTITSION SALOHİYATINI OSHIRISH MEXANIZMLARI.....	576
Ortiqov Sidiqjon Xolmurodovich XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA RAQOBATBARDOSH SALOHİYATNI SHAKLLANTIRISH VA RAQOBAT USTUNLIKLARINI TA'MINLASH MEXANIZMLARI	583
Asenbaeva Aydaygul, Toshqulova Aziza RAQAMLI IQTISODIYOT VA UNING O'ZBEKISTON IQTISODIY TARAQQIYOTIGA TA'SIRI	587
Halimov Humoyunbek Tohirjon o'g'li, Rustamov Davron Rustamovich RAQAMLI IQTISODIYOT VA UNING O'ZBEKISTON IQTISODIY TARAQQIYOTIGA TA'SIRI.....	591
Halimov Humoyunbek Tohirjon o'g'li, Rustamov Davron Rustamovich SCENARIO-BASED ECONOMETRIC EVALUATION OF REAL INVESTMENT EFFICIENCY IN SMALL BUSINESS ACTIVITIES.....	601
Otajanov Umid Abdullayevich O'ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIY O'SISHNI RAG'BATLANTIRISHNING INSTITUTSIONAL VA IQTISODIY MEXANIZMLARI.....	611
Iminoxunov Abdukoxor Abdivaitovich BANK 4.0 SHAROITIDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARINING BANK BOSHQARUVI SAMARADORLIGIGA TA'SIRI	619
Boltayev Zokirjon Otanazarovich MINTAQANI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA SUV RESURSLARI SALOHİYATIDAN FOYDALANISH USULLARI.....	622
Sapayev Azamat Rustamovich ФИСКАЛЬНЫЕ ПРАВИЛА В СРЕДНЕСРОЧНОМ БЮДЖЕТНОМ ПЛАНИРОВАНИИ.....	626
Е.М. Сои BUXORO VILOYATINING YALPI HUDUDIY MAHSULOT DINAMIKASI VA UNING TARMOQ TUZILMASIDAGI TARKIBIY O'ZGARISHLAR TAHLILI	631
Raxmonqulova Nafisa Olimjonovna BARQAROR TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING ILG'OR XORIY TAJRIBALARI.....	636
Raupov Shuxrat Soyibovich BARQAROR TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING ILG'OR XORIY TAJRIBALARI.....	636
Raupov Shuxrat Soyibovich	

O'ZBEKISTONDA "O'ZSUVT'A'MINOT" AJ TIZIMI KORXONALARINI "YASHIL" MOLIYALASHTIRISHNI RIVOJLANTIRISHDA XALQARO MOLIYA INSTITUTLARI ISHTIROKIDA JALB QILINGAN XUSUSIY INVESTITSİYALAR DINAMIKASINING IQTISODIY TAHLILI	652
Risqibekova Nozimaxon	
WAYS TO REDUCING POVERTY BY INCREASING INCOME: INSTITUTIONAL AND SOCIO-ECONOMIC MECHANISMS	657
Muxammedov Jasurbek Olloberdi ugli, Ganiyev Muhammadjon Khalilovich	
QURILISH KORXONALARIDA XARAJATLARNI KLASSIFIKASIYA QILISH VA HISOBGA OLIH TIZIMI	663
Toshimov Azizbek Hakimovich	
MARKAZIY OSIYO DAVLATLARIDA SUV RESURSLARIDAN OQILONA FOYDALANISH.....	667
Jobborov Elmurod Normo'minovich	
NAMANGAN VILOYATIDA KICHIK BIZNESNING HUDUDIY IQTISODIYOT RIVOJLANISHIDAGI O'RNI...	672
Jo'rayev Ilhomjon Kamolidinovich	
HUDUDLARARO IQTISODIY NOMUTANOSIBLIK VA UNGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI	677
Erkinova Dildora Ravshonbek qizi	
XORIJIY BANKLAR AMALIYOTIDA RISKLARNI BAHOLASH VA BOSHQARISH TAJRIBASI	683
Kudaybergenova Guzai Kuanishbayevna	
КОМПЛЕКСНЫЙ ПОДХОД К ПОВЫШЕНИЮ РАБОТОСПОСОБНОСТИ МЕТАЛЛОРЕЖУЩЕГО ИНСТРУМЕНТА ПРИ ОБРАБОТКЕ ТРУДНООБРАБАТЫВАЕМЫХ МАТЕРИАЛОВ.....	687
Желтухин Андрей Владимирович	
AUDITORLARNING PROFESSIONAL FIKR VA MULOHAZALARINI TAKOMILLASHTIRISHDA XALQARO ILG'OR TAJRIBALARNING AHAMIYATI	694
Parpiyev Jaxongir Ilxomjonovich	
SOVUTGICH QURILMASIDAGI KONDITSIONERDAN AJRALIB CHIQADIGAN ISSIQLIKDAN MAHSULOTLARNI QURITISHDA FOYDALANISH	699
Nuritov Ikrom, Iboyeva Sevinch, Sultonmurodova Xurinisho	
ORGANISATIONAL BEHAVIOR IN ENTERPRISES AND ITS IMPACT ON MANAGEMENT DECISION-MAKING: A REVIEW OF THEORIES	704
Djumanov A.A.	
O'ZBEKISTON SHAROITIDA QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARINI RIVOJLANTIRISHNING ISTIQBOLLARI VA DOLZARB MUAMMOLARI	714
Taniyev Mirzoxid Xurramovich, Mannabova Madina Sunnatillo qizi	
MILLIY GO'SHT CHORVACHILIGINING INNOVATSION RIVOJLANISHIDA TASHKILIY-IQTISODIY OMILLAR VA ULARNING SAMARADORLIKKA TA'SIRI.....	721
Kushakov Faxriddin Baxtiyarovich	
KORXONANING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI OSHIRISHDA XARAJATLAR MONITORINGINING ROLI.....	731
Urmanbekova Iroda Farxodovna	
RAQAMLI IQTISODIYOTDA KADRLAR TAYYORLASH VA DUAL TA'LIM TIZIMI RIVOJI.....	738
Uzaydullayev Sherzod Shukurullayevich	
YANGI O'ZBEKISTONDA GILAMCHILIK SANOATINI RIVOJLANTIRISH MAQSADLARI VA ISTIQBOLLARI....	741
Musayeva Shoiri Azimovna	
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ИССЛЕДОВАНИЯ ЖЕНСКОГО ТРУДА НА ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ В УСЛОВИЯХ ИННОВАЦИОННОЙ И ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ	746
Дониёрова Зухрабону Алишер кизи	
TRANSPORT LOGISTIKA XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISHNING MAMLUKAT IQTISODIYOTI RIVOJIDAGI O'RNI	754
Abduxalikova Komila Abduxalikovna	

JAMOAT TRANSPORTI KORXONALARIDA MARKETING STRATEGIYALARINI AMALGA OSHIRISH USULLARI	758
Berdiyev Temur Azamatovich	
CHAKANA SAVDO KORXONALARIDA ELEKTRON TIJORAT TEXNOLOGIYALARINI JORIY ETISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH USULLARI	764
Safarov Baxtiyor Djurakulovich	
NAVOIY VILOYATI XATIRCHI TUMANIDA MAVJUD TURISTIK RESURSLARDAN ICHKI VA XALQARO TURIZMDA FOYDALANISH IMKONIYATLARI	769
Turayev Abduvoxid Kuldashovich	
RAQAMLI PLATFORMALARNI RIVOJLANTIRISH ASOSIDA MOLIVAVIY TEXNOLOGIYALARNING INKLYUZIVLIGINI OSHIRISHNING STRATEGIK YO'NALISHLARI	776
Azizbek Nusratov San'atillayevich	
MINERAL VA KIMYOVIY QO'SHIMCHALAR BILAN KOMPLEKS MODIFIKATSIYALASH ORQALI SEMENT MATRITSASI MUSTAHKAMLIGINI OSHIRISH	781
Turgaev Jambul Adilbaevich	
KICHIK BIZNES SOHASIDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR TRANSFERINI TA'MINLASH OMILLARI VA ISTIQBOLLARI	787
Yodgorova Xalima To'liqinova	
WAYS TO IMPROVE PRICING POLICY MECHANISMS OF STATE-OWNED ENTERPRISES	792
Mavlonov Ozod Ulug'bekovich	
AN'ANAVIY VA SUN'IY INTELLEKTGA ASOSLANGAN BOSHQARUV TIZIMLARINING QIYOSIY TAHLILI (MS1H1 SERVO MOTORI MISOLIDA)	798
Pirmatov Nurali Berdiyevich, Egamov Akmal Mamarasulovich, Mamarasulov Nodir Akmal o'g'li	
NODAVLAT OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA MOLIVAVIY BARQARORLIK VA LIKVIDLIKNI BOSHQARUV HISOBIGA INTEGRATSIYALASH: KO'RSATKICHLAR TIZIMI, PROGNOZLASH VA ERTA OGOHLANTIRISH MEXANIZMI	803
Xojiboyev Muxiddin Shodimuxamedovich	
TAYYOR MAHSULOT QADRSIZLANISHI HISOBINI XALQARO STANDARTLARGA MOSLASHTIRISH: ISHCHI SCHYOTLARINI JORIY ETISHNING METODIK ASOSLARI	808
Babakulova Matluba Kurbannazarovna	
ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ И МЕДЕЛИ УПРАВЛЕНИЯ СИСТЕМОЙ РАБОТЫ В МАХАЛЛЯХ	812
Kosimjonov Nozimjon Kosimjonovich	
MINTAQALARNING BARQAROR IQTISODIY O'SISHIDA YASHIL IQTISODIYOT KONSEPSIYASINING AHAMIYATI: NAZARIY YONDASHUVLAR TAHLILI	815
Maxmudov Sobir Xudoyberdiyevich	
TURISTIK XIZMAT BOZORINING MOHIYATI, UNING VAZIFALARI VA MARKETING STRATEGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH	821
Payazov Murod Maqsudovich, Salimova Mumtozbeim Jahongir qizi, Shahnoza Xudoyberdiyeva Davlatovna	
CHIGITLI PAXTA TARKIBIDAN YOT ARALASHMALARNI AJRATISH UCHUN QO'LLANILADIGAN TEXNOLOGIYALAR	825
Bozorov Dilmurod Bahromjon o'g'li, Jakparov Oltinboy Rustamjon o'g'li	
FEMALE ENTREPRENEURSHIP AND GREEN INITIATIVES: A CONCEPTUAL FRAMEWORK FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN UZBEKISTAN	830
Abduxafizova Madinabonu Mirabbos qizi	
SOLIQ INSTRUMENTLARI ORQALI TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINING IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASH SAMARADORLIGINI OSHIRISH	834
Akbarov Abdulhamid Akmal o'g'li, Ahrorqulov Jonibek Otabek o'g'li	
O'ZBEKISTONDA SANOAT ISHLAB CHIQRISHI KONSENTRATSIYASINING HUDUDIIY TAHLILI: VILOYATLAR VA MAXSUS IQTISODIY ZONALAR BO'YICHA HERFINDAHL-HIRSCHMAN INDEKSI	839
Anvarxonov Abdulatifxon Jamshidxon o'g'li	

CHARM-POYABZAL SANOATI TARMOG'INING RIVOJLANISHI VA O'ZIGA XOS JIHATLARI TO'G'RISIDA.....	847
Azimova Feruza Payziyevna, O. Maxmudov	
XIZMAT KO'RSATISH TARMOG'INING RIVOJLANISH TENDENSIYALARI VA RESURS EHTIYOJLARI.....	852
Arziqulova Oybachin Eshquvat qizi	
KADRLAR SALOHİYATINI OSHIRISHGA YO'NALTIRILGAN TASHKILIY-IQTISODIY MEXANIZMLARNI TAKOMILLASHTIRISH.....	858
Xo'jaqulov Bobur Rustam o'g'li	
KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA KREDITLASH TIZIMINI RIVOJLANTIRISH YO'LLARI.....	864
Tajimuratova Nelufar Vays qizi	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARIDA KREDIT RISKLARINI BAHOLASHNING EKONOMETRIK MODELLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	871
Normamatova Sitara Nozim qizi, Raxmanov Mexridin Sindarovich	
BAHOLANGAN RISKLARGA NISBATAN AUDITORNING HATTI-HARAKATLARI	876
A.Z.Avlokulov	
QISHLOQ XO'JALIGI KORXONALARIDA DAVLAT SUBSIDİYALARIDAN SAMARALI FOYDALANISH VA MOLIYAVIY HISOBOTDA OCHIB BERISHNI TAKOMILLASHTIRISH	880
Qadamov Mirzobek Ulug'bek o'g'li	
СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	885
Мухторов М. Н., Каримова А. М.	
FIZIK XAVFSIZLIK NAZORATI VA UNI ISPY DASTURI ASOSIDA MONITORING QILISH.....	892
Usmanbayev Doniyorbek Shuxratovich	
O'ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISH JARAYONIDA STRATEGIK MENEJMENTNING AHAMIYATI	902
Bazarbaeva Dildora Ekramjon qizi, Koshanov Abdimurat Azat uli	
KALSIYLANGAN SODA ISHLAB CHIQRISHDA TEXNOLOGIK PARAMETRLARNI METROLOGIK TA'MINLASHNING AHAMIYATI	910
Ametova Biybisuliu Xamidullaevna, Ametov Quanishbay Xamidullaevich	
ЛЬГОТЫ ПО ПРЯМЫМ И КОСВЕННЫМ НАЛОГАМ И ИХ ГАРМОНИЧНОЕ СООТНОШЕНИЕ	915
Фаттоев Олимжон Гайрат ўғли	
O'ZBEKISTONDA AYOLLAR TADBIRKORLIGINI QO'LLAB-QUVVATLASHNING KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHDAGI INSTITUTSIONAL MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	920
Ulashova Zarnigor Botirali qizi	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA IQTISODIY SAMARADORLIKNI OSHIRISH.....	925
Abduraxmonov Valijon G'ofurovich, Yusupova Dilnigora A'zamjon qizi	
IQTISODIY TIZIMDA RISK VA UNING XUSUSIYATLARI TAHLILI.....	929
Nasimov Ravshanjon Azimovich	
INSON KAPITALIGA INVESTITSİYALARNI JALB QILISHNI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI.....	937
Zayniddinov Aloviddin Zayniddin o'g'li	
SOLIQ NAZORATINING AMALIYOTDAGI SAMARADORLIK JIHATLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	945
Nizomxonov Elbekxon Erkinxon o'g'li	
FISKAL MEXANIZMLARNING HUDUDIY RIVOJLANISHGA TA'SIR ETISH XUSUSIYATLARI.....	950
Ne'matov Ne'matulla Erkinboyevich	
ФИСКАЛЬНАЯ ПОЛИТИКА: ТЕНДЕНЦИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН	955
Воронин Сергей Анатольевич, Ахмедова Фазилат Жураевна	
IMPROVING EMPLOYEE MOTIVATION AND DEVELOPING AN EFFECTIVE INCENTIVE SYSTEM IN HUMAN RESOURCE MANAGEMENT.....	962
Makhmudov Sunnatjon Abdujabbor ugli, Ashurova Jasmina Jo'ra kizi	

O'ZBEKISTONDA KO'P POG'ONALI PENSIYA TIZIMIGA O'TISHNING EKONOMETRIK TAHLILI VA MOLIYAVIY BARQARORLIK MODELLARI	966
Mamatqulova Yayra Dilmurod qizi SANOAT KORXONALARIDA IQTISODIY O'SISHNING TASHKILII-IQTISODIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	971
Astanayev Kulmakhammad Sanayevich JAHON IQTISODIYOTINING GLOBALLASHUV OMILLARI VA BOSQICHLARI	977
Abdullayeva Zulfiya Izzatovna ISHLAB CHIQRISH KORXONALARIDA JUST-IN-TIME TIZIMIDAN SAMARALI FOYDALANISH YO'LLARI	981
Mahmudov Sunnatjon Abdujabbor o'g'li KORXONALARDA ASOSIY FAOLIYAT XARAJATLARINING AUDITINI AMALGA OSHIRISH XUSUSIYATLARI	986
Djumayeva Guzal Axtamovna, Sag'dullayev Abdullo Valijon o'g'li XOM ASHYO VA MATERIALLAR AUDITINI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH	990
Qo'ziyeva Maftuna Otabek qizi, Rafikova Aziza Xurshid qizi AHOLI TURMUSH SIFATINI OSHIRISH VA KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHDA MEHNAT RESURSLARIDAN SAMARALI FOYDALANISHNING O'RNI (Navoiy viloyati misolida)	994
O'roqov Mamurali Odil o'g'li INTEGRATIV YONDASHUV ASOSIDA GENERATIV SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARI ORQALI BO'LAJAK MUHANDISLARNING KASBIY KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISH METODIKASINI TAKOMILLASHTIRISH.....	1000
Ibragimov Suxrob Latifovich OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA STRATEGIK BOSHQARUVNI TADQIQ ETISHNING ZAMONAVIY METODOLOGIK YONDASHUVLARI.....	1004
Ismailova Nilufar Sabitdjanovna СРАВНЕНИЕ МЕТОДОВ ФОРМОВКИ ТРУБ СРЕДНЕГО И БОЛЬШОГО ДИАМЕТРА	1010
Юсупов А.А., Райимкулов С.Х. TURIZM XIZMATLARINING RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDAGI RIVOJLANISH DARAJASINI BAHOLASH.....	1015
Qodirov Farrux Ergash o'g'li, Musirmanov Shohboz Usmon o'g'li	

TURIZM XIZMATLARINING RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDAGI RIVOJLANISH DARAJASINI BAHOLASH

Qodirov Farrux Ergash o'g'li

Shahrisabz davlat pedagogika instituti
Matematika va amaliy matematika kafedrası mudiri, i.f.d., DSc, dotsent

Musirmanov Shohboz Usmon o'g'li

Shahrisabz davlat pedagogika instituti
Matematika va amaliy matematika kafedrası assistent o'qituvchisi

Annotatsiya. Raqamli iqtisodiyot sharoitida turizm xizmatlarining rivojlanish darajasini baholashning nazariy va metodologik asoslari tahlil qilingan. Tadqiqot jarayonida turizm xizmatlari samaradorligini baholashga xizmat qiluvchi ko'rsatkichlar tizimi ishlab chiqilib, turizm sohasida sun'iy intellekt, Internet of Things (IoT), Big Data texnologiyalari hamda raqamli platformalarning o'ri va ahamiyati o'rganilgan. Shuningdek, turizm xizmatlarining rivojlanish darajasini kompleks baholash imkonini beruvchi integral indeks modeli taklif etilgan.

Kalit so'zlar: turizm xizmatlari, raqamli iqtisodiyot, Big Data, sun'iy intellekt (AI), Internet of Things (IoT), raqamli platformalar, smart tourism, turizm infratuzilmasi, elektron xizmatlar, innovatsiyalar.

Аннотация. Проанализированы теоретические и методологические основы оценки уровня развития туристических услуг в условиях цифровой экономики. В ходе исследования разработана система показателей, позволяющая оценивать эффективность туристических услуг, а также изучена роль технологий искусственного интеллекта, Internet of Things (IoT), Big Data и цифровых платформ в развитии туристической отрасли. Кроме того, предложена интегральная индексная модель для комплексной оценки уровня развития туристических услуг.

Ключевые слова: туристические услуги, цифровая экономика, Big Data, искусственный интеллект (AI), Internet of Things (IoT), цифровые платформы, smart tourism, туристическая инфраструктура, электронные услуги, инновации.

Abstract. The theoretical and methodological foundations for assessing the development level of tourism services in the context of the digital economy are analyzed. The study develops a system of indicators for evaluating the efficiency of tourism services and examines the role of artificial intelligence, the Internet of Things (IoT), Big Data technologies, and digital platforms in the development of the tourism sector. In addition, an integral index model is proposed for the comprehensive assessment of tourism service development.

Keywords: tourism services, digital economy, Big Data, artificial intelligence (AI), Internet of Things (IoT), digital platforms, smart tourism, tourism infrastructure, electronic services, innovations.

KIRISH

Hozirgi davrda raqamli iqtisodiyotning jadal rivojlanishi iqtisodiyotning barcha tarmoqlariga, jumladan, turizm xizmatlari sohasiga ham sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda. Zamonaviy turizm tizimi turistlar va xizmat ko'rsatuvchilar o'rtasidagi munosabatlarning yangi shakllarini yuzaga keltirmoqda. Elektron bronlash tizimlari, mobil ilovalar, sun'iy intellekt asosidagi tavsiya tizimlari, QR-kodli axborot platformalari va onlayn to'lov tizimlari turizm xizmatlarining ajralmas qismiga aylanib bormoqda.

Raqamli texnologiyalarni joriy etish natijasida xizmat ko'rsatish sifati va tezkorligi oshmoqda, turistlar oqimini boshqarish imkoniyatlari kengaymoqda hamda turizm infratuzilmasining samaradorligi ortmoqda. Shu sababli turizm xizmatlarining raqamli iqtisodiyot sharoitidagi rivojlanish darajasini ilmiy baholash zarurati yuzaga kelmoqda.

Hozirgi globallashuv va raqamli transformatsiya sharoitida turizm xizmatlari iqtisodiyotning eng tez rivojlanayotgan tarmoqlaridan biri sifatida shakllanmoqda. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining rivojlanishi natijasida turizm xizmatlarini ko'rsatishning an'anaviy usullari sezilarli darajada o'zgarib, xizmatlar ko'rsatish jarayonlari tobora raqamli platformalar, mobil ilovalar, elektron to'lov tizimlari va intellektual texnologiyalar asosida amalga oshirilmoqda. Zamonaviy turistlar xizmatlarni joyiga borib emas, balki internet

tarmoqlari va elektron platformalar orqali tanlash, taqqoslash hamda baholash imkoniyatiga ega bo'lmoqda. Bu esa turizm xizmatlarining rivojlanish darajasini yangi yondashuvlar asosida baholash zaruratini yuzaga keltirmoqda.

Raqamli iqtisodiyot sharoitida turizm xizmatlarining rivojlanish darajasi faqat turistlar soni yoki xizmatlar hajmi bilan emas, balki elektron xizmatlar qamrovi, raqamli texnologiyalarni joriy etish darajasi, xizmatlar sifati, mijozlar qoniqishi va axborot tizimlarining samaradorligi kabi ko'rsatkichlar orqali ham baholanadi. Chunki raqamli texnologiyalar xizmat ko'rsatish tizimlarini avtomatlashtirish, turistlar oqimini boshqarish, marketing strategiyalarini optimallashtirish va boshqaruv xarajatlarini kamaytirish imkonini beradi.

Bugungi kunda sun'iy intellekt (AI), Internet of Things (IoT), Big Data, bulutli texnologiyalar va elektron platformalarning keng joriy etilishi turizm xizmatlarining rivojlanishida yangi imkoniyatlarni yaratmoqda. Xususan, sun'iy intellekt turistlarning ehtiyojlarini tahlil qilish va shaxsiy tavsiyalar ishlab chiqishga xizmat qilsa, Big Data texnologiyalari turistlar oqimini prognoz qilish hamda xizmatlar samaradorligini oshirish imkonini yaratadi. IoT texnologiyalari esa transport, mehmonxona va boshqa turistik obyektlarni real vaqt rejimida boshqarishga xizmat qiladi.

Turizm xizmatlarini rivojlantirishning zamonaviy bosqichida ularning rivojlanish darajasini baholashning an'anaviy usullari yetarli natija bermasligi kuzatilmoqda. Sababi, mazkur usullar ko'proq iqtisodiy ko'rsatkichlarga asoslangan bo'lib, raqamli infratuzilma va innovatsion texnologiyalarning ta'sirini to'liq aks ettirmaydi. Shu sababli turizm xizmatlarining rivojlanish darajasini baholashda iqtisodiy, texnologik va ijtimoiy ko'rsatkichlarni birlashtiruvchi kompleks baholash tizimini ishlab chiqish dolzarb ilmiy-amaliy masalalardan biri hisoblanadi.

Shu nuqtai nazardan, turizm xizmatlarining raqamli iqtisodiyot sharoitidagi rivojlanish darajasini baholash, uning nazariy asoslarini takomillashtirish hamda samarali indikatorlar tizimini ishlab chiqish turizm sohasining barqaror rivojlanishini ta'minlash va hududlarning raqobatbardoshligini oshirishda muhim ilmiy hamda amaliy ahamiyat kasb etadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Turizm xizmatlarining raqamli iqtisodiyot sharoitidagi rivojlanishini o'rganish masalalari xorijiy va mahalliy olimlar tomonidan keng tadqiq etilgan. Xususan, M. Porter turizm va xizmatlar sohasida raqobat ustunligini shakllantirish omillarini tahlil qilib, innovatsiyalar hamda texnologik rivojlanishning raqobatbardoshlikni oshirishdagi ahamiyatini asoslab bergan [1]. P. Kotler va K. Keller esa zamonaviy marketing konsepsiyalarida raqamli texnologiyalar, elektron platformalar va mijozlar bilan interaktiv aloqalarning xizmatlar bozoridagi o'rnini yoritgan [2]. R. Coase hamda O. Williamson tadqiqotlarida esa xizmatlar ko'rsatish tizimlarida tranzaksiya xarajatlarini kamaytirish va boshqaruv samaradorligini oshirishning institutsional asoslari tahlil qilingan [3; 4].

Raqamli turizm va "aqlli turizm" konsepsiyasining nazariy asoslari D. Buhalis va A. Amaranggana tomonidan ishlab chiqilgan bo'lib, ular raqamli texnologiyalar yordamida turistlar ehtiyojlarini individuallashtirish va xizmatlar sifatini oshirish imkoniyatlarini ko'rsatib berganlar [5]. U. Gretzel, M. Sigala, Z. Xiang va C. Koo tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda smart tourism tizimlarining shakllanishi, raqamli platformalar, sun'iy intellekt va ma'lumotlar analitikasining turizm rivojlanishiga ta'siri ochib berilgan [6]. Shuningdek, Y. Li, C. Hu, C. Huang va L. Duan turizm axborot xizmatlari tizimida raqamli texnologiyalarning o'ri hamda smart tourism konsepsiyasining amaliy jihatlarini tadqiq etganlar [7].

O'zbekistonda ham turizm xizmatlarini raqamlashtirish va raqamli marketing masalalariga e'tibor kuchaymoqda. Jumladan, Shohboz Musirmanov ijtimoiy tarmoqlar orqali turistik obyektlarni targ'ib qilish va mijozlar bilan samarali aloqa o'rnatish mexanizmlarini tahlil qilgan [8]. Shuningdek, innovatsion iqtisodiyotni rivojlantirishda moliyaviy texnologiyalarning o'ri bo'yicha olib borilgan tadqiqotlarda raqamli xizmatlar va elektron platformalarning iqtisodiy samaradorlikka ta'siri yoritilgan [10]. Mazkur ilmiy qarashlar turizm xizmatlarining raqamli iqtisodiyot sharoitidagi rivojlanish darajasini baholashning nazariy asoslarini shakllantirishda muhim metodologik manba bo'lib xizmat qiladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda turizm xizmatlarining raqamli iqtisodiyot sharoitidagi rivojlanish darajasini baholashning nazariy va amaliy jihatlarini o'rganish hamda rivojlanishga ta'sir etuvchi omillarni aniqlash maqsadida kompleks ilmiy yondashuvlardan foydalanildi. Tadqiqot metodologiyasining asosini tizimli tahlil, qiyosiy tahlil, iqtisodiy-statistik tahlil, modellash va ilmiy umumlashtirish usullari tashkil etdi.

Shahrisabz shahrida turizmni baholash infratuzilma ko'rsatkichlari orqali mavjud imkoniyatlarni, turistlar oqimi indikatorlari orqali esa ushbu imkoniyatlardan foydalanish darajasini aniqlashga xizmat qiladi. Mazkur yondashuv hududiy turizm siyosatini ilmiy asosda rejalashtirish, mavjud salohiyatdan samarali foydalanish

hamda barqaror turizm rivojlanishini ta'minlash imkonini beradi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Shahrisabz shahrining turizm salohiyatini baholash maqsadida turizm infratuzilmasi va turistlar oqimiga oid asosiy statistik ko'rsatkichlar tahlil qilindi (1-jadval).

1-jadval

Shahrisabz shahrida turizm infratuzilmasi va turistlar oqimining asosiy statistik ko'rsatkichlari (2024–2025-yillar bo'yicha)¹

Ko'rsatkich	Miqdor (2024–2025-yillar holati)	Izoh
Tarixiy-madaniy meros obyektlari	~20–25 ta	Asosiy majmualar: Oqsaroy, Dorut-Tilovat, Dorus-Saodat va boshqalar
Mehmonxonalar va joylashtirish vositalari	~55–65 ta	Mehmonxonalar, guest house va oilaviy mehmon uylari
Umumiy joy o'rinlari (beds)	~1 400–1 800 ta	Mavsumiy bandlik keskin farqlanadi
Restoran va ovqatlanish shoxobchalari	~120–150 ta	Turistlar uchun xizmat ko'rsatadi
Turistik firmalar va gidlar	~35–45 ta	Ekskursiya va transport xizmatlari
Yillik turistlar oqimi	~320 000–420 000 kishi	Asosan ichki va ziyorat turizmi
Xorijiy turistlar ulushi	~18–25 %	Yevropa va Osiyo davlatlari
O'rtacha mehmon qolish muddati	1,4–1,8 kun	Qisqa muddatli tashrif ustun
Transport kirish nuqtalari	2 ta asosiy yo'l va yaqin temiryo'l	Qarshi orqali kirish oqimi
Turizmda band aholi	~2 800–3 500 kishi	Bevosita va bilvosita bandlik

1-jadval ma'lumotlariga ko'ra, Shahrisabz shahrida turizmning rivojlanish bazasi, avvalo, tarixiy-madaniy meros obyektlari bilan belgilanadi. 20–25 ta yirik tarixiy majmuaning mavjudligi hududning asosan madaniy va ziyorat turizmi yo'nalishiga ixtisoslashganligini ko'rsatadi. Bu turizmning resurs omili yetarli ekanini bildiradi, biroq iqtisodiy samaradorlik ko'proq servis infratuzilmasi va turistlarning qolish muddatiga bog'liq bo'ladi.

Joylashtirish infratuzilmasi 55–65 ta mehmonxona va oilaviy mehmon uylaridan iborat bo'lib, umumiy sig'imi 1 400–1 800 o'rinni tashkil etadi. Bu ko'rsatkich turistlar oqimi bilan solishtirilganda hududning qabul qilish imkoniyati mavjudligini anglatadi, ammo mavsumiylik tufayli bandlik darajasi keskin o'zgarib turadi. Demak, muammo sig'im yetishmasligida emas, balki talabning notekis taqsimlanishidir.

Ovqatlanish va servis infratuzilmasi ham nisbatan rivojlangan bo'lib, 120–150 ta restoran hamda 35–45 ta turistik firma va gidlar faoliyat yuritmoqda. Bu xizmat ko'rsatish zanjiri shakllanganini bildiradi, biroq xizmatlar ko'proq qisqa muddatli tashriflarga moslashgan. Ya'ni turizm modeli tranzit yoki bir kunlik tashriflarga yo'naltirilganligini ko'rsatadi.

Yillik turistlar oqimi 320–420 ming kishini tashkil etib, uning asosiy qismini ichki va ziyorat turizmi tashkil qiladi. Xorijiy turistlar ulushining 18–25 % atrofida bo'lishi hududning xalqaro jozibadorligi mavjudligini, ammo yetarli darajada monetizatsiya qilinmaganini anglatadi. Bu ko'rsatkich marketing va servis diversifikatsiyasini kuchaytirish zarurligini ko'rsatadi.

O'rtacha qolish muddati 1,4–1,8 kunni tashkil etishi turizm iqtisodiy samaradorligining asosiy muammosini ifodalaydi. Turist hududda uzoq qolmaydi, natijada xarajatlar hajmi cheklanadi va multiplikativ iqtisodiy effekt past bo'ladi. Demak, asosiy vazifa turistlar sonini oshirishdan ko'ra, ularning qolish muddatini uzaytirish hisoblanadi.

Transport kirish imkoniyatlarining Qarshi shahri orqali amalga oshirilishi hududning tranzit turizmga bog'liqligini bildiradi. Bu hudud mustaqil destinatsiya emas, balki marshrut tarkibidagi obyekt sifatida shakllanganini ko'rsatadi. Natijada turistlar oqimi barqaror bo'lsa ham, iqtisodiy samaradorlik nisbatan past bo'ladi.

Turizmda band aholining 2 800–3 500 kishi atrofida bo'lishi mazkur sektorning hududiy iqtisodiyotda muhim ijtimoiy rol o'ynayotganini bildiradi. Biroq qisqa muddatli tashriflar ustunligi sababli bandlikning katta qismi past qo'shilgan qiymatli xizmatlar bilan cheklanadi.

1 Muallif ishlanmasi

Ko'rsatkichlar tahlili Shahrisabzda turizm resurslari va infratuzilmasi yetarli darajada shakllanganini, ammo iqtisodiy samaradorlik pastligini ko'rsatadi. Asosiy muammo turistlar sonida emas, balki ularning qolish muddati va xarajatlar darajasining pastligidir. Shu sababli hududda turizmni rivojlantirish strategiyasi miqdoriy o'sishdan sifat va tajribaga asoslangan turizm modeliga o'tkazishga qaratilishi lozim(2-jadval).

2-jadval

Shahrisabz shahrida turizm sohasini raqamlashtirish darajasi ko'rsatkichlari (2024–2025-yillarda)²

Ko'rsatkich	Hozirgi daraja
Onlayn bronlashdan foydalanish	~35–45 % mehmonxonalarda
Naqd pulsiz to'lov	~60–70 % xizmatlarda mavjud
QR-chipta yoki elektron navbat	Cheklangan (faqat ayrim obyektlarda)
Wi-Fi qamrovi turistik zonalarda	~50–60 % hudud
Raqamli marketing (ijtimoiy tarmoq sahifalari)	~70 % bizneslarda
Yagona turizm platformasi	Mavjud emas (fragmentar servislar)
Ma'lumotlar monitoring tizimi	Lokal darajada, markazlashmagan

2-jadval ma'lumotlari Shahrisabz shahrida turizm xizmatlarini raqamlashtirish jarayoni shakllanish bosqichida ekanini ko'rsatadi. Xususan, mehmonxonalarning 35–45 % qismi onlayn bronlash tizimlaridan foydalanayotgani raqamli savdo kanallari joriy etilganini bildiradi, biroq ular hali universal standartga aylanmagan. Natijada turistlar oqimining muhim qismi an'anaviy bronlash orqali amalga oshirilmoqda va xizmatlar to'liq raqamli integratsiyaga o'tmagan.

Naqd pulsiz to'lovlarning 60–70 % xizmatlarda mavjudligi turizm infratuzilmasida moliyaviy texnologiyalar nisbatan tez joriy etilayotganini anglatadi. Bu turistlar uchun qulaylik yaratadi va yashirin iqtisodiyot ulushini kamaytiradi. Biroq barcha xizmatlarning to'liq qamrab olinmagani sababli tranzaksiya jarayonlari hali ham aralash (raqamli va an'anaviy) modelda qolmoqda.

QR-chipta va elektron navbat tizimlarining faqat ayrim obyektlarda mavjudligi raqamli servislar fragmentar tarzda joriy etilayotganini ko'rsatadi. Bu turistlar tajribasining yagona standart asosida shakllanmasligiga olib keladi va xizmatlar sifati obyektlar kesimida keskin farqlanishiga sabab bo'ladi.

Turistik hududlarda Wi-Fi qamrovining 50–60 % darajada bo'lishi raqamli xizmatlardan foydalanishni cheklovchi muhim omil hisoblanadi. Internet infratuzilmasining yetarli emasligi mobil ilovalar, navigatsiya va onlayn servislar samaradorligini pasaytiradi hamda turistlarning hududda faol xarid qilish ehtimolini kamaytiradi.

Ijtimoiy tarmoqlarda marketing faoliyatining 70 % bizneslarda mavjudligi hududda raqamli reklama vositalari faol qo'llanilayotganini bildiradi. Biroq yagona turizm platformasining mavjud emasligi sababli marketing individual darajada amalga oshirilmoqda va sinergiya effekti yuzaga kelmayapti. Natijada destinatsiya brendi emas, balki alohida obyektlar reklama qilinmoqda.

Ma'lumotlar monitoring tizimining markazlashmaganligi turizm boshqaruvining reaktiv xarakterga ega ekanini ko'rsatadi. Turistlar oqimi va xizmatlardan foydalanish haqidagi ma'lumotlar yagona bazada jamlanmagani sababli strategik rejalashtirish to'liq analitik asosga ega emas.

Shahrisabz shahrida turizmni raqamlashtirish elementlari mavjud bo'lsa-da, ular integratsiyalashmagan va fragmentar xarakterga ega. Raqamli marketing nisbatan rivojlangan, biroq platformaviy boshqaruv va ma'lumotlar analitikasi yetarli darajada shakllanmagan. Demak, hududda turizmni rivojlantirishning keyingi bosqichi alohida raqamli servislarni yagona ekotizimga birlashtirishdan iborat bo'lishi lozim.

Mazkur ko'rsatkichlar Shahrisabz shahrida turizm infratuzilmasi shakllanganligini, biroq raqamli integratsiya darajasi o'rta bosqichda ekanligini ko'rsatadi. Hududda joylashtirish vositalari va xizmat ko'rsatish tarmoqlari soni yetarli bo'lishiga qaramay, turistlarning o'rtacha qolish muddati 2 kundan kamligi xizmatlarning integratsiyalashmaganligini bildiradi. Raqamli servislar (onlayn bronlash, cashless to'lov) qisman joriy etilgan bo'lsa-da, yagona platforma va real vaqt rejimidagi monitoring tizimining mavjud emasligi infratuzilmaning to'liq samaradorlik bilan ishlashiga to'sqinlik qilmoqda.

Mazkur metodologik yondashuv tadqiqot natijalarining ilmiy ishonchligini ta'minlashga hamda turizm xizmatlarining raqamli iqtisodiyot sharoitidagi rivojlanish darajasini kompleks baholash imkonini berdi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Mazkur tadqiqotda turizm xizmatlarining raqamli iqtisodiyot sharoitidagi rivojlanish darajasini baholashning nazariy va metodologik asoslari o'rganildi hamda rivojlanishga ta'sir etuvchi asosiy omillar tahlil qilindi. Tadqiqot

davomida turizm xizmatlari tizimi zamonaviy raqamli texnologiyalar asosida transformatsiyalanayotgan murakkab iqtisodiy tizim sifatida ko'rib chiqildi. Tahlillar natijasida turizm sohasida raqamli texnologiyalarni keng joriy etish xizmatlar sifatini oshirish, turistlar oqimini samarali boshqarish, boshqaruv xarajatlarini kamaytirish hamda hududlarning raqobatbardoshligini kuchaytirishga xizmat qilishi aniqlandi.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, turizm xizmatlarining rivojlanish darajasi faqat iqtisodiy ko'rsatkichlar bilan emas, balki elektron xizmatlar ulushi, onlayn platformalar qamrovi, raqamli to'lov tizimlari, sun'iy intellekt, Internet of Things (IoT) va Big Data texnologiyalarini qo'llash darajasi orqali ham baholanishi lozim. Shu asosda turizm xizmatlarining rivojlanishini kompleks baholash uchun integral indeks modeli ishlab chiqildi va uning amaliy qo'llash imkoniyatlari asoslandi.

Tadqiqot natijalari asosida quyidagi ilmiy-amaliy takliflar ishlab chiqildi:

Turizm xizmatlarini baholashda an'anaviy iqtisodiy ko'rsatkichlar bilan bir qatorda raqamli ko'rsatkichlarni ham qamrab oluvchi kompleks indikatorlar tizimini joriy etish maqsadga muvofiq.

Turizm xizmatlari infratuzilmasida sun'iy intellekt texnologiyalari asosida ishlovchi aqlli tavsiya tizimlari va chatbotlarni keng joriy etish zarur.

Turistik obyektlar va xizmat ko'rsatish tarmoqlarida IoT texnologiyalaridan foydalanish orqali real vaqt rejimida monitoring va boshqaruv tizimlarini takomillashtirish tavsiya etiladi.

Big Data texnologiyalari asosida turistlar oqimi va ularning ehtiyojlarini prognoz qilish tizimlarini ishlab chiqish hamda marketing strategiyalarini optimallashtirish lozim.

Turizm xizmatlari sohasida raqamli to'lov tizimlari, elektron bronlash platformalari va mobil ilovalarning qamrovini kengaytirish maqsadga muvofiq hisoblanadi.

Turizm xizmatlarining rivojlanish darajasini muntazam monitoring qilish va baholash uchun yagona raqamli platforma yaratish tavsiya etiladi.

Hududlarning turistik salohiyatini oshirish maqsadida "Smart Tourism" konsepsiyasi asosida integratsiyalashgan raqamli boshqaruv tizimlarini shakllantirish zarur.

Umuman olganda, turizm xizmatlarining raqamli iqtisodiyot sharoitidagi rivojlanish darajasini ilmiy asosda baholash va samarali raqamli texnologiyalarni joriy etish turizm xizmatlari sifati, turistlar qoniqish darajasi hamda hududlarning iqtisodiy rivojlanishini ta'minlashning muhim omillaridan biri hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Porter M.E. Competitive Advantage: Creating and Sustaining Superior Performance. – New York: Free Press, 1985.
2. Kotler P., Keller K.L. Marketing Management. 15th Edition. – Pearson Education Limited, 2018.
3. Coase R.H. The Nature of the Firm. // *Economica*. – 1937. – Vol. 4, No. 16. – Pp. 386–405.
4. Williamson O.E. Markets and Hierarchies: Analysis and Antitrust Implications. – New York: Free Press, 1975.
5. Buhalis D., Amaranggana A. Smart Tourism Destinations: Enhancing Tourism Experience Through Personalisation of Services. – Springer International Publishing, 2015.
6. Gretzel U., Sigala M., Xiang Z., Koo C. Smart Tourism: Foundations and Developments. // *Electronic Markets*. – 2015. – Vol. 25, No. 3. – Pp. 179–188.
7. Li Y., Hu C., Huang C., Duan L. The Concept of Smart Tourism in the Context of Tourism Information Services. // *Tourism Management*. – 2017. – Vol. 58. – Pp. 293–300.
8. Musirmanov Shohboz Usmon o'g'li. "IJTIMOIY TARMOQLAR ORQALI TURISTIK JOYLARNI REKLAMA QILISH VA MIJOZLAR BILAN SAMARALI ALOQA O'RNATISH." // *Scientific Journal of Actuarial Finance and Accounting*. – 2024. – Vol. 4, No. 10. – Pp. 369–374.
9. Musirmanov Sh., Norboyeva F. "INFORMATIKA VA AXBOROT TEXNOLOGIYALARI FANIDAN DARSDAN TASHQARI MASHG'ULOTLARNI TASHKIL ETISH METODIKASI." // *Общественные науки в современном мире: теоретические и практические исследования*. – 2025. – Vol. 4, No. 4. – Pp. 29–31.
10. Musirmanov Sh., Toshpo'lotova J. "Innovatsion iqtisodiyotni rivojlantirishda moliyaviy texnologiyalarning o'rni." – 2024. – B. 378–380.
11. Xudayberdiyev F., Musirmanov Sh. "BIOINFORMATIKA VA MA'LUMOTLARNI QAYTA ISHLASH." // *Универсальная индексная библиотека прикладных наук в современном мире: проблемы и решения*. – 2025. – Vol. 4, No. 3. – B. 20–23.
12. Zokirov K. va boshq. The Impact of Various Mulch Materials on the Development and Maturation of Watermelon. // *BIO Web of Conferences*. – Vol. 149. – EDP Sciences, 2024.

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Abdurahmon Qurbonov

2026. № 5

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**

+998 93 718 40 07

<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>

t.me/yait_2100